

Informacja podsumowująca
wyniki samooceny ryzyka nadużyć finansowych
w ramach RPO WK-P 2014-2020

Toruń, wrzesień 2019 r.

Wykaz skrótów

- DW RPO - Departament Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego w IZ
- Wybór EFS- Wydział Wyboru Projektów Europejskiego Funduszu Społecznego w DW RPO
- Wybór EFRR- Wydział Wyboru Projektów Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w DW RPO
- Wdrażanie EFRR- Wydział Wdrażania Projektów EFRR i Biuro Raportowania i Analiz w DW RPO
- Wdrażanie EFS – Wydział Wdrażania Projektów EFS w DW RPO
- Departament Kontroli- Departament Kontroli Wdrażania Funduszy Europejskich w IŻ
- IP – Instytucje Pośredniczące we wdrażaniu RPO WK-P
- IZ – Instytucja Zarządzająca RPO WK-P 2014-2020
- RPO WK-P - Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020
- Strategia zwalczania nadużyć- przyjęta uchwałą nr 44/1557/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 października 2015 r. Strategia zwalczania nadużyć finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (z późn. zm.)
- Zespół – Zespół ds. samooceny ryzyka nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020
- Zarząd- Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
- rozporządzenie ogólne - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013 r., str. 320-469 z późn. zm.)
- Wytyczne KE - Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji wdrażających programy - Ocena ryzyka nadużyć finansowych oraz skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, (EGESIF_14-0021-00) z dnia 16 czerwca 2014 r.

Wprowadzenie

Podstawę prawną dla przeprowadzenia samooceny ryzyka nadużyć finansowych stanowią art. 72 lit. h , art. 125 ust. 4 lit. c rozporządzenia ogólnego oraz Wytyczne KE, zgodnie z którymi IZ zobowiązana jest wprowadzić skuteczne i proporcjonalne środki zwalczania nadużyć finansowych, uwzględniając stwierdzone rodzaje ryzyka.

W celu realizacji powyższych obowiązków przyjęta została uchwałą nr 44/1557/15 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 28 października 2015 r. Strategia zwalczania nadużyć finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 (z późn. zm.), dalej zwana Strategią zwalczania nadużyć, która jest skierowana do przed wszystkim do wnioskodawców i beneficjentów, jak również służy pomocą pracownikom IZ oraz IP.

Uchwałą Nr 25/919/16 Zarządu z dnia 23 czerwca 2016 r. powołany został Zespół ds. samooceny ryzyka nadużyć finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Skład Zespołu został wybrany zgodnie z zaleceniami zawartymi w Wytycznych KE, spośród pracowników IZ oraz IP odpowiedzialnych za wybór wnioskodawców, wdrażanie, kontrole i płatności (aktualny skład osobowy Zespołu określa Uchwała Nr 28/1272/19 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 23. lipca 2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie powołania Zespołu).

Biorąc pod uwagę wyniki samooceny przeprowadzonej w 2018 r. oraz fakt, że zmiany organizacyjne dotyczyły głównie połączenia departamentów wdrażających RPO WK-P oraz wydzielenie jako osobnego Departamentu Kontroli, przewodnicząca Zespołu p. Iwona Jaszczuk zaproponowała przeprowadzenie częściowej samooceny ryzyka nadużyć finansowych zgodnie z § 5 pkt. 7 Regulaminu Zespołu ds. samooceny (*W przypadku stwierdzenia bardzo niskiego poziomu ryzyka i braku zgłoszeń przypadków nadużyć w ciągu roku poprzedzającego, IZ może zdecydować o przeprowadzaniu samooceny co drugi rok lub przeprowadzeniu oceny częściowej, tylko w zakresie obszarów zagrożonych wystąpieniem nadużycia. Informacja taka zostaje zawarta w Informacji podsumowującej wyniki samooceny ryzyka nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P 2014-2020.*) Propozycja została zaakceptowana przez członków Zespołu, a następnie przeprowadzona częściowa samoocena ryzyka nadużyć finansowych przez DW RPO oraz Departament Kontroli.

Na podstawie Wytycznych KE przeprowadzono samoocenę ryzyka nadużyć finansowych w oparciu o narzędzie zaproponowane przez Komisję Europejską, zgodnie z którym samoocena objęła procesy najbardziej narażone na ryzyko nadużyć finansowych, czyli:

- wybór wnioskodawców,
- realizację i weryfikację działań,
- poświadczenia i płatności,

Samoocena została przeprowadzona w podziale na pięć etapów:

- punktowa ocena ryzyka brutto,
- ocena skuteczności stosowanych mechanizmów kontrolnych,
- punktowa ocena ryzyka netto,
- zaplanowanie dodatkowych mechanizmów kontrolnych,
- punktowa ocena ryzyka docelowego.

Jednostki organizacyjne IZ w obszarze swoich zadań, przeprowadziły częściową samoocenę ryzyka nadużyć zgodnie z zakresem zadań powierzonych w ramach RPO WK-P 2014-2020. Częściową samoocenę przeprowadziły:

1. Instytucja Zarządzająca:

- DW RPO w podziale na :
  - ✓ Wydział Wyboru Projektów EFS,
  - ✓ Wydział Wyboru Projektów EFRR,
  - ✓ Wydział Wdrażania Projektów EFS,
  - ✓ Wydział Wdrażania Projektów EFRR oraz Biuro Raportowania i Analiz
- Departament Kontroli Wdrażania Funduszy Europejskich

Po przeprowadzeniu przez właścicieli procesów cząstkowej samooceny ryzyka nadużyć finansowych pracownik Biura Zarządzania Systemem Wdrażania RPO w Departamencie Funduszy Europejskich w IZ, odpowiedzialnego za obsługę Zespołu, sporządził projekt niniejszej Informacji podsumowującej samoocenę ryzyka nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P 2014-2020.

Następnie Zespół przeanalizował uzyskane wyniki, dające całościowy obraz narażenia na ryzyko nadużyć finansowych systemu zarządzania i kontroli RPO WK-P 2014-2020.

Informacja podsumowująca składa się z II części.

Część I zawiera zestawienie wartości ryzyk , które określiły poszczególne podmioty przeprowadzające samoocenę.

Część II podsumowuje wyniki.

Zestawienie wyników samooceny ryzyka nadużyć finansowych jest jednocześnie rejestrem ryzyka nadużyć finansowych, za prowadzenie którego odpowiada Biuro Zarządzania Systemem Wdrażania RPO.

I. Zestawienie wyników samooceny ryzyka nadużyć finansowych

Wartość punktowa ryzyka :

wartość:	klasyfikacja:
	ryzyko nie dotyczy jednostki
1-3	dopuszczalne
4-6	znaczne
8-16	krytyczne

ryzyko brutto - oznacza poziom ryzyka przed uwzględnieniem wpływu istniejących lub planowanych do wdrożenia mechanizmów kontrolnych;

ryzyko netto - odnosi się do poziomu ryzyka po uwzględnieniu wpływu istniejących mechanizmów kontrolnych i ich skuteczności, czyli sytuacja obecna;

Tabela nr 1 Zestawienie wyników cząstkowej samooceny nadużyć finansowych

Arkusz **Wybór wnioskodawców** wypełniły :

Wybór EFS- Wydział Wyboru projektów Europejskiego Funduszu Społecznego

Wybór EFRR- Wydział Wyboru Projektów Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	Wybór EFRR		Wybór EFS	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
WW1	Konflikt interesów/ łapówka w komisji oceniającej	Członkowie komisji oceniającej świadomie wpływają na ocenę i wybór projektów, faworyzując niektórych wnioskodawców w sposób korzystny rozpatrując ich wniosek podczas dokonywania oceny lub wywierając nacisk na innych członków zespołu .	4	1	6	1
WW2	Fałszywe deklaracje składane przez wnioskodawców	Wnioskodawcy składają nieprawdziwe deklaracje (w tym oświadczenia, zaświadczenia i inne dokumenty wymagane regulaminem konkursu), przez co wprowadzają komisję oceniającą w błąd, sugerując spełnienie kryteriów kwalifikowalności, tak, aby ich wniosek został wybrany.	4	1	6	1
WW3	Podwójne finansowanie	Wnioskodawca ubiega się o dofinansowanie dla tego samego projektu z kilku funduszy unijnych i/lub państw członkowskich bez zgłaszania tych wniosków.	2	1	6	1

Arkusz **Realizacja i weryfikacja** wypełniły :

Wdrażanie EFRR- Wydział Wdrażania Projektów EFRR i Biuro Raportowania i Analiz

Departament Kontroli- Departament Kontroli Wdrażania Funduszy Europejskich

Zgodnie z informacją uzyskaną z Wydziału Wdrażania Projektów EFS : żadne z wymienionych ryzyk, w tym ryzyk obejmujących obszar *Realizacja i weryfikacja*, ujętych w załączonym zestawieniu nie dotyczy Wydziału Wdrażania Projektów EFS. Ponadto Wydział Wdrażania projektów EFS nie identyfikuje żadnych innych ryzyk nieujętych w narzędziu.

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	Wrażanie EFRR		Wdrażanie EFS		Departament Kontroli	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
RiW1	Ukryty konflikt interesów lub łapówki i nielegalne honoraria.	Członek personelu beneficjenta faworyzuje oferenta/wykonawcę, ponieważ - wystąpił niezgłoszony konflikt interesów lub - przekazano łapówkę bądź nielegalne honorarium	6	1			6	1
RiW2	Unikanie wymaganej procedury konkurencyjnej	Beneficjent unika wymaganej procedury konkurencyjnej, faworyzując konkretnego oferenta przy udzielaniu lub utrzymaniu jego zamówienia poprzez: - dzielenie zamówień lub - nieuzasadnione udzielenie zamówienia jednemu oferentowi lub - niezorganizowanie procedury przetargowej lub	6	1			6	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	Wrażanie EFRR		Wdrażanie EFS		Departament Kontroli	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
		- nieprawidłowe przedłużenie okresu obowiązywania zamówienia						
RiW3	Manipulowanie przebiegiem procedury konkurencyjnej	Beneficjent faworyzuje jednego z oferentów m.in. poprzez: - sfałszowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia - ujawnienie ważnych danych i informacji - manipulowanie ofertami	6	1			6	1
RiW4	Zmowa przetargowa	W celu otrzymania zamówienia oferenci manipulują procedurą konkurencyjną zorganizowaną przez beneficjenta, wchodząc w znowę z innymi oferentami lub tworząc fikcyjnych oferentów: - zmowa przetargowa obejmująca składanie ofert przez wzajemnie powiązane przedsiębiorstwa lub - fikcyjny usługodawca	6	1			6	1
RiW5	Nieuczciwe informowanie o cenach	Oferent manipuluje procedurą konkurencyjną nie podając w ofercie niektórych kosztów.	6	1			6	1
RiW6	Manipulowanie zestawieniami poniesionych wydatków	Wykonawca manipuluje zestawieniami poniesionych wydatków lub fakturami w celu zawyżenia lub powtórnego wykazania poniesionych kosztów. - wykonawca dubluje zestawienia	6	1			6	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	Wrażanie EFRR		Wdrażanie EFS		Departament Kontroli	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
		poniesionych kosztów lub - fałszuje, zawyża lub powiela faktury.						
RiW7	Niedostarczenie lub zastąpienie produktów	Wykonawca narusza warunki zamówienia, nie dostarczając uzgodnionych produktów lub wprowadzając w nich zmiany bądź zastępując je produktami niższej jakości - zastępowanie produktów lub - brak produktów lub niedostarczona zgodnie z umową o udzielenie dotacji usługa	6	1			6	1
RiW8	Zmiana w obowiązującym kontrakcie	Beneficjent i wykonawca działają w znowie w celu zmiany istniejącego zamówienia, tak by zapisy umowy były korzystniejsze dla wykonawcy, w takim stopniu, że pierwotna decyzja o udzieleniu zamówienia przestaje obowiązywać.	6	1			6	1
RiW9	Zawyżanie kwalifikacji pracowników lub zakresu wykonywanych przez nich czynności	Beneficjent/ wykonawca świadomie zawyża kwalifikacje pracowników lub zakres wykonywanych przez nich czynności w celu deklarowania ich jako koszty kwalifikowalne. - niewystarczająco wykwalifikowani pracownicy lub	6	1			6	1

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	Wrażanie EFRR		Wdrażanie EFS		Departament Kontroli	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
		- niezgodne z rzeczywistością opisy czynności wykonanych przez pracowników						
RiW10	Fałszywe koszty pracy	Beneficjent/wykonawca w sposób umyślny fałszuje koszty pracy (za czynności nie wykonane lub wykonane niezgodnie z zamówieniem). - fałszywe koszty pracy - brak wynagrodzenia za nadgodziny - wykazane nieprawidłowe stawki pracy - koszty pracowników wykazywane w odniesieniu do nieistniejących osób - koszty pracowników wykazywane w odniesieniu do czynności wykonanych poza okresem realizacji zamówienia	6	1	2	1	6	1
RiW11	Koszty pracy są nieprawidłowo przydzielane do poszczególnych projektów	Beneficjent świadomie nieprawidłowo rozdziela koszty pracowników między projekty unijne i inne źródła finansowania	6	1	6	1	6	1
RiW DODANE PRZEZ DW EFS WDRAŻANIE	Ujęcie w rozliczeniu wydatków zawyżonych lub wydatków na podstawie	Beneficjent fałszuje, zawyża koszty lub powiela dokumenty .			6	1		

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis ryzyka	Wrażanie EFRR		Wdrażanie EFS		Departament Kontroli	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
	dokumentów fałszywych, błędnych bądź powielonych.							

Arkusz **Poświadczenia i płatności** wypełnić:

Wydział EFRR- Wydział Wdrażania Projektów EFRR w DW RPO

Wydział EFS – Wydział Wdrażania Projektów EFS w DW RPO

Nr referencyjny ryzyka	Ryzyko	Opis Ryzyka	Wydział EFRR		Wydział EFS	
			Ryzyko brutto	Ryzyko netto	Ryzyko brutto	Ryzyko netto
PIP1	Niekompletny/nieodpowiedni proces weryfikacji wydatków	Weryfikacja wydatków może nie gwarantować w zadowalającym stopniu wykrycia nadużycia co wynika z braku niezbędnych umiejętności lub zasobów w obrębie IZ/IP.	6	1	2	1
PIP3	Konflikt interesów w IZ/IP	Członków instytucji może dotyczyć konflikt interesów, który niewłaściwie wpływa na zatwierdzanie płatności.	4	1	2	1

III. Podsumowanie i wnioski

Przeprowadzona samoocena ryzyka nadużyć finansowych w ramach RPO WK-P 2014-2020 nie wykazała obszarów narażonych w stopniu krytycznym na wystąpienie nadużyć finansowych (brak ryzyk netto o wartości powyżej 3). Zespół stwierdził sprawność systemu zarządzania i kontroli RPO WK-P 2014-2020, potwierdził, że jest prawidłowo i optymalnie zabezpieczony przed ryzykiem wystąpienia nadużyć finansowych i nie wymaga podejmowania szczególnych działań naprawczych.

Wyniki wskazują jednocześnie na konieczność zweryfikowania ryzyk wskazanych obecnie w narzędziu. Zespół przed przeprowadzeniem kolejnej samooceny ryzyka nadużyć finansowych przeprowadzi analizę ryzyk zamieszczonych w narzędziu, tak aby odzwierciedlały faktyczny, aktualny stan.

Ponadto konieczna jest organizacja szkolenia pracowników z zakresu nadużyć finansowych oraz zwiększanie poziomu świadomości zagrożenia wystąpieniem nadużyć poprzez rozpowszechnianie podręczników, opracowań i publikacji z tego obszaru.

Kolejna samoocena ryzyka nadużyć finansowych zostanie przeprowadzona do końca września 2020 r

